

نو روز، جشن نوشدن و جشن شگفتن ها است !

نوروز، روز اول ماه حمل (فروردین) و آغاز فصل بهار است. بسا ملتها نخستین روز سال خود را تجلیل میکنند و غالب کشورهای اسلامی روز اول ماه محرم را که سر سال هجری قمری است با تشریفات خاصی اعلام میکنند. ملل عیسوی اول جنوری (یا ژانویه) را که ادامه عید میلاد مسیح است به عنوان روز نخستین از سال نو عیسوی با شکوه خاصی جشن میگیرند. ملل آریائی (که از فرغانه تا عراق و ترکیه و آذربایجان و هند گسترده اند) نیز روز اول سال خورشیدی را جشن میگیرند. مگر تنها در افغانستان و ایران روز اول نوروز، روز آغاز سال هجری خورشیدی و تعطیل عمومی است.

متأسفانه هنوز هم متعصبین و کوته نظرانی پیدا میشوند که با تجلیل از نوروز سر مخالفت دارند و میگویند که جشن نوروز، رسم مجوس (زرتشتیان) است و بزرگداشت از آن بدعت و حرام. نمیدانم این چگونه فرهنگی است که خندیدن و شادمانی کردن و پوشیدن لباس نو و پاک را حرام میدانند؟ این چی فرهنگی است که خوردن هفت میوه و حلوی سمنک را ناروا می پندارد، ولی غم خوردن و گریه کردن را ثواب می شمارد؟ این چی رسم و آئینی است که پوشیدن لباس نو و دیدار دوستان و اقارب و بخشیدن و عفو کردن و هدیه دادن و هدیه گرفتن را ناروا، ولی عمل انتحاری و دهشت افگنی را مجاز و روا میدانند؟

در اینجا میخوایم بگویم که نوروز، جشن نو شدنها و جشن شگفتن ها و جشن ایجاد دوستی ها و رفتن به دیدار دوستان و آشنایان و رها کردن غمها به دامن طبیعت است. نوروز با چنین پیام هایی توانسته از دل کوره راه های توهین و تهمت ها بگذرد و سنگلاخ های عظیم تعصبات مذهبی را پشت سر بگذارد تا بالاخره به حیث یک سنت باستانی و جشن همگانی و بین المللی از سوی سازمان ملل متحد به رسمیت شناخته شود.

محقق و باستان شناس دقیق کشور اقای حامد نوید در مقاله ممتعی که اساسات علمی اندیشه گرامیداشت نوروز را شرح میدهد، می نویسد: « اندیشه نوروز زاده یک فرهنگ زراعتی و بزرگریست که با گذشت ایام به یک رسم عنعنوی مبدل گشته است. مبرهن است که این بزرگداشت ها ممثل عقاید اوستایی نبوده بلکه بیشتر متوجه به تغییرات طبیعت است. زیرا همه تغییر ساعات روز و شب و فصل های سال، زاده گردش زمین بدور خورشید است و به دین و آئینی، تعلق ندارد. »

(www.afghan-german.net/upload/Tahlilha_PDF/nawid_h_nawroze_bastani.pdf)

در اوایل نشر اسلام از برگزاری جشن نوروز و سایر جشن های که در میان مردمان ساکن در پهنه وادی های سیحون و سند تا دجله رایج بود، رسماً و عملاً ممانعت میشد و برگزار کنندگان را بنام مشرک و مجوس مورد پیگرد قرار می دادند. باشندگان دلبسته به فرهنگ و سنن نیاکان خود در این وادی ها، با هوشیاری و زرنگی راه های را جستجو کردند تا حکام و خلفای اسلامی مانع برگزاری آئین نوروزی نگردند. آنها برای برگزاری این آئین حاضر شدند تا علاوه بر پرداخت مالیات های شرعی، یک مالیه غیر شرعی دیگری بنام هدایای نوروزی نیز برای خلفا پردازند و در عوض اجازه داشته باشند تا از آئین نوروزی تجلیل بعمل آورند و این سنت را به آیندگان خود انتقال بدهند **و این امر بیانگر کمال دلبسته گی مردم به فرهنگ و سنن نیاکان و هویت فرهنگی شان است.**

جرجی زیدان مورخ معروف عرب زبان، از قول ابوبکر محمدبن یحیی صولی، ادیب ایرانی نوشته میکند: در زمان معاویه خراج سواد (عراق) پنجاه هزار هزار (پنجاه میلیون) دینار و هدایای نوروز و مهرگان نیز به پنجاه هزار دینار میرسید. و در دوره حکمفرمائی حجاج بن یوسف ثقفی این هدایا به چهل هزار هزار (چهل میلیون) دینار بالغ میشد. (تاریخ تمدن اسلامی، جرجی زیدان، ج ۲، ص ۱۸۲)

معهدا در دوران حکومت اموی و عباسی، ساکنین فلات آریانا [ایران] کمتر میتوانستند آئین نوروز و جشن های سده و مهرگان را تجلیل کنند و فقط در دوره اقتدار غزنویان است که آئین نوروزی و جشن مهرگان و جشن سده بصورت هرچه پر شکوه تر برگزار میگردد.

تنها گروهی که نسبت به جشن نوروز و دیگر جشن های باستانی خصومت میورزید، روحانیت متعصب بود که از طریق دستگاه حکومتی که براین روحانیت اتکا داشت، با برگزاری و گرامی داشت آن سر مخالفت می جنابند. بطور مثال، به عقیده امام محمد غزالی در نیمه قرن پنجم هجری: « آنچه برای سده و نوروز فروشند، چون شمشیر و سپر چوبین و بوق سفالین، این در نفس خود حرام نیست. ولیکن اظهار شعار گبران است که مخالف شرع است و از این جهت نشاید. بلکه افراط کردن در آراستن بازار به سبب

نوروز، و تکلف های نوساختن برای نوروز نشاید. بلکه نوروز و سده باید که مندرس شود و کسی نام آن نبرد، تا گروهی از سلف گفته اند، که روزه باید داشت، تا از طعام ها خورده نیاید و شب سده چراغ فرا نیاید، تا اصلاً آتش نبیند. و محققان گفته اند، روزه داشتن این روز هم ذکر این روز بود. و نشاید که نام این روز برند به هیچوجه! بلکه باروزهای دیگر برابر باید داشت و شب سده، همچنین، چنان که از او خود نام و نشان نماند.» (امام غزالی، کیمیای سعادت، ص ۴۷۸-۴۷۹)

این سند، بخوبی نشان دهنده تعصب مذهبی روحانیت مسلمان در مقابل برگزاری آئین های باستانی و فراموش کردن آنها است که خوشبختانه موفق به نابودی این آئین نشدند.

یکی از اثرات مثبت گرامی داشت نوروز در کشور ما اینست که کرزی را و داشت تا از کمک های سرشار بین المللی به افغانستان پانزده میلیون دالر را برای اعمار قصر باشکوهی در تپه پغمان کابل برای پذیرایی مهمانان و رؤسای جمهور کشورهای حوزه فرهنگی نوروز اختصاص دهد و به مصرف رساند. این قصر یگانه دست آورد عمرانی حامد کرزی در مدت ۱۳ سال حکومت اوست. کاش کرزی از اینگونه قصرها ده ها قصر دیگر در گوشه و کنار کشور میساخت، تا یادگاری از عمرانات دوره زمامداری اوباقی میماند، ورنه این پانزده میلیون دالر نیز مثل صدها پانزده میلیون دالر دیگر امداد خارجی در جیب دزدان و اختلاس گران اداره کرزی میرفت و کس نمی پرسید که چی شد و بکجا رفت؟

این متعصبین نمیدانند که در طول ۱۴۰۰ سال از این گونه تبلیغات برضد جشن نوروز زیاد گفته و شنیده شده ولی هیچکس نتوانسته جلو این آئین پسندیده را که پیغام آن: شادی کردن و خندیدن، و لباس نوپوشیدن و دید و بازدید دوستان و نزدیکان و خوردن هفت میوه و عفو کردن و بخشیدن تقصرات یک دیگر است، بگیرد و یا آنرا نابود کند. بلکه برعکس برسمیت شناختن آن از سوی مجمع سازمان ملل متحد درست بودن و بجا بودن برگزاری این سنت را تأیید میکند.

مجمع عمومی سازمان ملل متحد، بنابر پیشنهاد مشترک کشورهای ایران و افغانستان و تاجیکستان، در تاریخ (۲۳ فبروری ۲۰۱۰) با صدور قطعنامه یی نوروز را به عنوان یک مناسبت جهانی به رسمیت شناخت و از کشورهای عضو خویش خواست تا در بزرگداشت از این روز همکاری کنند.

پس از آن نمایندگان 12 کشور عضو سازمان ملل متحد از جمله: ایران، عراق، افغانستان، هند، قزاقستان، پاکستان، تاجیکستان، قرغیزستان، ترکمنستان، ازبکستان،

آذربایجان و ترکیه جشن وروز را در مقر سازمان ملل برگزار کردند. در این مراسم برخی از سفرا و دیپلمات های کشورهای مختلف جهان حضور داشتند.

یان الیاسون معاون منشی عمومی سازمان ملل به همراه سفرای کشورهای حوزه نوروز طی سخنانی دیدگاه های خود را در خصوص این آیین کهن و باستانی بیان کردند.

او گفت: **در چنین روزی میلیون ها نفر از مردم جهان به شادی و پایکوبی می پردازند. وی علاوه نمود که در روز اول بهار، نوزایی و تازگی طبیعت را جشن میگیریم و با نظاره آن به شادی می پردازیم، این روز ، روز یگانگی انسان و طبیعت است .**

الیاسون بر این نکته تاکید کرد که شادی چیزی است که بخصوص در این روزگار مردم جهان بشدت به آن نیاز دارند. معاون منشی سازمان ملل گفت: بهار لحظه به صلح رسیدن با طبیعت و بازتابی از امیدها و الهامات مشترک ما و آرزوی مشترک ما به صلح و تفاهم و عدالت بین المللی است. در حال حاضر بیش از 310 میلیون نفر از مردم جهان هر ساله این روز را جشن بگیرند.

نماینده دائم هند در سازمان ملل متحد ، اسوت کومار مبارجی در ستایش نوروز و ارزش های این روز تاریخی گفت: یکی از برجستگی های برگزاری این جشن در نخستین روز بهار این است که بهار نشانگر امید و آرزو است و به ما می آموزد که امید و آرزوی خود را از دست ندهیم. وی جوانه زدن گل ها و میوه های مختلف در این فصل را نشانه زیبایی و نوزایی توصیف کرد و گفت که طبیعت در این فصل و در این روز به ما می آموزد که می توان به آینده و زایش دوباره امید داشت. نماینده هند از مردم جهان خواست تا با گوش دادن به موسیقی درون خود بشنوند که طبیعت در این روز چگونه آنها را به اتحاد و دوستی دعوت می کند. وی افزود: **عید نوروز حاوی ارزش ها و باورهایی از قبیل پیوند و برابری و صلح و عشق به هم نوع است که منشور سازمان ملل متحد از آن ها الهام گرفته است.**" (ایرنا، خبرگزاری رسمی ایران، ۲۱/۳/۲۰۱۴)

از ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۴ جشن مشترک نوروز در ایران و تاجیکستان و ترکمنستان و افغانستان با حضور رؤسای جمهور کشورهای حوزه نوروز برگزار شده است. رؤسای جمهور کشورهای اشتراک کننده در این جشن سخنرانی های مهم و پیام های نوید بخشی به همگرایی فرهنگی و اقتصادی کشورهای حوزه نوروز ابراز داشتند.

پایان